

SA FANM KA DI

Sé nonm-blanc la ka viv an Sid-Lanmériki la ka déklaré atoutfòs : Lanmériki sé on péyi a Blanc !

Olagya ! Awa ! Mwen an pa dakò èvè pawòl-lasa menm an p'on jan. Péyi-lasa pa plis ta-yo ki tan-mwen. Pli èspésyalman ankò Sid-Lanmériki la, sé toutotan ta Nèg kon ta Blanc. Kèlanswa pou sé plantasyon-la, oben pou sé tivil-la kon sé granvil-la, toupatou ola on moun ka pasé kotésit i ka vwè tras a travay a sé Nèg-la.

Près tout propriyété sé Blanc-la achté, yo fè-y èvè lajan-bénéfis yo gangné parapòt a vann yo vann Nèg.

An ka mandé-zòt réponn-mwen Blanc Lanmériki, ki Nò-Lanmériki ki Sid-Lanmériki, ba kilès péyi sé solda Nèg-la goumé pannan lagyè-lendépandans a Lanmériki ? Lanmwayé a sé solda Rhodes Island la té solda Nèg.

Ba kilès péyi sé Nèg-la goumé pannan lagyè-sésésyon ? Ba ki péyi yo mò Kiba ? Es yo goumé pou on péyi a Blanc oben ba péyi a-yo ? Si zòt ka réponn sé pou on péyi a Blanc yo goumé, alòs zòt pé di osi a pa Blanc i sèvi-yo modél jénérozité !

Jodi-la, nou pé achté pwazon ki pwazon adan nenpòt fanmasi, mé yo ka dérifizé sèvi-nou menm on vè-dlo pou nou bwè.

Pen-la sé boulanjé nèg la ka fè èvè dé men a-yo la, i bon pou i désann adan lèstonmak blanc, mé nou Nèg pa andwa manjé menm on toupiti pen adan rèstoran a-yo.

Dépiwvwè sé pou sèvi-yo, nou pé dòmi adan kaz a-yo, adan kouch a-yo, koté-yo, mé défann nou trapé on chanm-lotèl, kanmenmsi nou ka péyé, akwèdi sé lad nou lad.

Zòt ka di fo-nou trapé pli plis lédikasyon, mé timoun-gason nou ni abo ka viv adan lonnè-é-rèspé, zòt ka défann yo pyété douvan lapòt asosyasyon jennjan krétyen a-zòt.

Bibliyotèk zòt mété swadizandi pou tout popilasyon-moun, mé anréyalité sé anni moun-blanc zòt ka lésé rantré adan.

Asosyasyon a moun ka préché lévanjil fèt anni ba prédikatè blanc.

Nou pa ni pon dwa adan sosyété-lasa. An ka kwè i pasé lè pou nou apwann pèp-lasa diférans i tini ant dwa-sivik èvè dwa-sosyal.

Siwvwè ou vwè sé Blanc-la té ka débarasé sèvèl a-yo èvè sé misitikri-la ka tòtòy-yo la, asiré yo té ké ni on lèspri pli lib pou redé-yo trapé onlo pli bèl lidé.

Sé moun-blanc Sid-Lanmériki la ka di : Si sé nèg-la pa vlé vini adan légliz an-nou, adan téyat an-nou eks...poukisa yo ka fè on wélélé konsa ? An ka réponn-yo, sé davwa nou sé moun kon yo é mété-nou sikoté, apa, kon yo ka fè la, ka fè-nou lapenn é wont an menm tan la.

É lèwvwè sé moun-blanc Sid-Lanmériki ka di-nou : Si zòt pa byen èvè-nou adan Sid-Lanmériki, chapékò a-zòt, an ka réponn-yo : Nou byen adan Sid-Lanmériki padavwa sé péyi an-nou, isidan nou akaz an-nou, é sé la nou vlé rété pou nou kontinyé mandé atoutfòs, légalité sivik, é pa légalité sosyal.

On mòso a Hommage à la femme noire a Simone & André Schwarz-Bart, misyé Hector Poullet mofwazé an kréyòl. Mars 2021